

НОВА ЗОРЯ

ЧАСОПИС ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІАНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четвер на 4 ст., під неділю на 8 ст. ||| Передплата в краю: 1/4-річно 6 зол., місячно 2 зол. За кордоном 1/4-річно 1 амер. долар. — Ціна числа 25 сот. — Рукописів не повертається.

Відношення Українців-католиків до виборів.

Відношення до виборів кожного католика-Українця, котрий дійсно шанує свою віру і Церкву, — дуже трудне. Чому? В 10 ч. „Нової Зорі“ подали ми короткий зміст довгої і слушної скарги визначного польського католицького діяча і публіциста на трудність відношення польських католиків до виборів. Він доходить властиво до сумної реалізації, що нема ні одної польської партії, із котрою дійсний католик мігби зсоціалізуватися без застережень і радить між усіма злими вибрати найменше злі листи.

А прецінь між польськими партіями є й такі, що вже в назві своїй мають католицьке гасло, що не тільки в часі виборів проголошують католицизм як підвалну державу.

Ще в труднішім положенні знаходяться католики-Українці, особливо під обов'язуючою тут виборчою ординацією. Виборча листа даної партії може мати й доброго католика, але за його іменем можуть тягнутися і тягнутися імена цілого ряду людей, котрі не то в католицизм, але в ніяку релігію не вірять. Ба, є на листах поруч католиків люди, котрі явно виступали проти Авторитету наших Владик і навіть Апостольської Столиці. У поляків такого випадку нема, щоб католик положив своє імя на одній листі з такими, що виступали проти Апостольської Столиці, або проти польського єпископату. Нема й не було такого випадку ні у Німців, ні у Французів, — словом у ніякого католицького народу.

Щож нам робити? В такім замішанні неможливо давати директиву: Голосуйте на таку або таку лісту! Се неказано робити ніякій дійсно католицькій організації тому, що такий наказ був би 1) протиприй засаді, 2) мігби не зустрітися з виконанням і тим ослабивби повагу всякого католич. Авторитету.

Але зі всіх сторін присилають до нас запити: що робити?

Відповідаємо:

Католики-Українці не встигли приготувати своєї політичної організації так, щоб опертися на ній, виставити свою лісту, за яку моглиб ручити. („УХО“ се організація призначена для поширення католицької акції, католич. світогляду, — а не політичної акції в тіснім того слова значінні). Остатє одна одинока стежка. Стежка послууху голосови наших Владик. Весь зміст їх поучень в отсих словах: „Не допускайте своїми голосами до представництва ворогів нашої Церкви і Народу!“

Ворогом народу в розумінні католиків є той, хто ломить основи його католич. моралі й не шанує Авторитету Церкви, котра береже фундаментів суспільного життя. Се теорія—ясна і недвозначна.

А приложення її до практики насувається само собою. Согрішити може

кожда людина, особливож легко грішати люде, що вирости в хаосі. Та гріх не виключає поправи. А до поправи треба 1) признання до гріха, хочби тихого і жалю, 2) приречення поправи на будуче.

Коли на окружних листах є кандидати, котрі підкопували Авторитет нашої Гієрархії та Церкви, тоді віруючі католики-виборці мають обов'язок зажадати від них при свідках приречення, що в соймі не виступлять проти нашої католич. Церкви, котра стоїть в суспільнім життю головно на пошані авторитету Гієрархії.

Без такого приречення провинившихся віддавати голос на них—се в понятті католицьким гріх і нерозум. Совість і будучність карають за таке.

Колиж на державних листах даних партій є невідповідні люде, то переведення виразної критики таких ліст можна виконати по виборах, по зібранню відповідного матеріалу доказового, що ми також застерігаємо собі, прохаючи своїх однодумців уже тепер приготувати на письмі ширі заміти в тих справах і в усяких інших, зв'язаних з виборами.

Перші посилки виборчих відозв, о які просили ми наших членів і прихильників, наспіли наперед від наших заточенців, а зі сх.-галицьких повітів насамперед з Косова. Щиро дякуємо за скору присилку відозв і просимо прихильнувати справу зібрання й висилки до нас усяких виборчих летючок і плякатів, все одно в якій мові вони печатані, чи навіть писані на цикльостилу або й руками.

Перспективи виборів. Ріжні вісти з провінції подають такі перспективи виборів: Ізза великого розбиття між українським народом, викликаного недостаткою солідної підготовки, демагогією й чужими грішми, вислід виборів правдоподібно не буде добрий для нашої Церкви і нації. Припускають, що вийде до 8 радикалів-соціалістів і около 12 комуністичних „сельробів“. З партії праці правдоподібний вибір її кандидата в Бережанщині, в інших округах крім розбиття не зробить та партія мабуть нічого, або мало що. Невиключений також вибір Даниловича з УНС-а і може навіть Трильовського, хоч приходять також вісти, що Трильовський провалиться „з кретесом“, бо його демагогія вже застаріла. В деяких околицях народ так збаламучено й розбито, що селяне говорять навіть: „Не знаємо на кого голосувати і не підемо до виборів“. Ще в інших думають, що кождому належить платня навіть за прихід на виборчі віча, а за голос. земля даром... Деморалізація поширюється. Ідеалізм, відомий з давних виборів, міншає, місцями зникає. Перспективи назагал сумні. — Прим.: Хоч щодо поданих висше цифр можна мати певні сумніви, то загальні замітки очевидно відповідають дійсности.

„Наступ римського інтернаціоналу“.

(Надіслана стаття).

Передовицю під таким заголовком приніс орган соціалістів-радикалів групи Левка Бачинського в ч. 11.

Наперед „стверджує“ той орган, що „верхи гр.-кат. церкви стали вже на битій дорозі угоди“, хоч не ялося в домі повішеного згадувати про стрічок, а в органі д-ра Левка Бачинського (котрий як відомо все був більший угодовець від найправішого націоналдемократа) писати про „угоду“, закладаючи її комусь іншому. Далі „порахували“ математики з „Гр. Голосу“, що наша церква хоче від Польщі 5 мільярдів відшкодованя за монастирські добра, забрані цесаром Йосифом II...

Що правда, то гарний се гріх і придавбися нашій Церкві. Але щод, Церква мусить почекати, поки математики з „Гр. Гол.“ не порахують ще складаного проценту, який Церкві належить від часів Йосифа II, бо прецінь шкода такі суми дарувати Польщі! Волимо дати на угоду кандидатуру Левка або між своїми лишилося.

Далі доказує якийсь економіст з „Гр. Голосу“ і фаховець від податків (бо вже все мають соціалістичні радикали), що „римський клер“ незадоволений навіть тими мільярдами — тайний „халчичивий“! Отже „висуває“ (той клер!) „проект, щоб на користь клеру обложено податковців новим податком у висоті 50% державних податків...“! І ще 5% дівцезальної вкладки... А то все має бути раховане від п'ятиох податків, аби вже до решти додушити „бідний нарід“. „Оце є заміри духовенства!“ пишуть математики з „Гр. Голосу“ і покликаються на — „Епоку“... Одинокий випадок в історії „Гр. Гол.“ за 27 літ, що його редактори повірили панському органу! Видно, що зісуття зайшло вже й між оборонців „бідного народу“, коли вірять такому панському органу, яким є „Епока“. Далі „стверджує“ орган соці. рад., що УНДО „загарантувало“ духовенству ті страшні здирства над „бідним народом“ і на знак того „не даром“ кандидує о. Куницький, котрий — як виходить — мусів „загарантувати“ УНДО-ю, що зате буде „сильно“ підпирати „нац. інтереси“.

„Гр. Голос“ на основі тих рахунків ще від часів цесаря Йосифа II. звиває „бідний нарід“, селян і робітників, аби „оборонити кривавицю перед наступом римського інтернаціоналу...“

Признаємо, що ВП. товариші власне в тій цілі (оборони „бідного народу“) видають тепер „Гр. Гол.“ двічі в тиждень, а не в цілі здобуття диет у польським соймі. Признаємо далі, що дуже пильні хлопці появилися в рад. партії, а доказує се рахунок, який зробили ще від часів цесаря Йосифа. Признаємо товаришам навіть талант, бож вложити в таку суху річ як рахунки, тільки гумору, можуть лиш дуже здібні

хлопці. А що Церква поручас любити навіть ворогів, отже шире радимо товаришам з „Гр. Гол.“, написати в тій справі ще пару статей і висвітлити „по-ступово“. Чому якраз перед виборами зажадав „захланный клер“ таких сум, а все пять по пять? Пять мільярдів! 5 × 5 + 5 × 5/10 від податків! І ще 5% „дещезаального“. Бо як се не висвітлює, то готов між хлопцями виробитися погляд, що кните собі з них в живі очи. Тай замість голосів готов Вам, товариші, дати за ті п'ятки по п'ять пальців, бо народ ще не всюди просвічений „сучасними огнями“ тай готов зробити привкрий таким здібним рахмайстрам від податків, яких ще не було між нашими людьми від часів Іосифа II

Від часу оснування соц-радикальної партії, котра досі не була ні соціалістична, ні радикальна, — стаття п. з. „Наступ римського інтернаціоналу“ — се перший прояв радикальної творчости тої зрештою досить потужної „партії“, коли порівняти її нпр. з „Запорожцем“ Тривльовським.

До речі слід згадати, що ту першу „радикальну“ статтю зараз розтрубили і большевицькі органи, видавані за по-собія ясного пана Сталіна.

Прямітка. — За демагогію, яка проявляється в „Гром. Голосі“, трудно робити винними старих радикалів, таких як Левко або Макух. Як загально відомо, їх погляди до тої міри розходяться з поглядами властивих тепер керманів тої партії, що коли старі самі не усунуться тихо з тої партії, їх з гуком викинуть молодики. Хоч ті молодики не мають ні досвіду, ні знання старших, однак вони вспіли захопити орган партії і тільки до якогось часу для форми терпять між собою старих. Здається, що по виборах побачимо „наступ“ пайдократичного інтернаціоналу в нутрі соц-рад. партії.

Але що розвал природно назриває не тільки в тій одній нашій політичній партії, то надто великої уваги на себе він не звертає, хоч на якусь увагу заслугує.

Що до самої справи то річ мається так: По старій Австрії остав „Релігійний Фонд“, котрий був навіть окремо адміністрований. — Польща перебрала значну частку того фонду. Церква отже справедливо домагається, щоб не була в гіршій ситуації як була за Австрії. Хто в тій справі ослаблює становище

церкви, той очевидно ділає на користь польського скарбу, а на шкоду нашої Церкви і тим самим на шкоду свого власного народу.

Облещуючою обставиною для радикалів у тій справі є те, що їх автори очевидно не знають справи, про котру беруться вчити нарид.

Підйом моралі в Італії.

(Від власного кореспондента).

(і. л.) До недавна наука релігії в Італії не входила в шкільну програму. Отже священники срягали дітей до церкви і там вчили їх правд віри. Тепер в літі, особливо в часі ферій, наука катехізму відбувається майже поодино. Пильнішим дають крім образків і невідомі конкурсових медалів, нерас також грошеві нагороди з релігійного фонду. Це дуже захоює бідніших дітей до науки. Священникам помагають старші, особливо двічата, які в деяких місцевостях, як прим. у Валлетрі коло Риму, одержують навіть скромний посаг (в грошах), як самі добре знають катехізм і других зуміють його навчити.

В Римі роздають нагороди в присутності Кардинала Вікарія або котрогось з єпископів. І так нпр. 27 листопада в церкві св. Андреа „делле Гратте“ взяло участь в нагородж пильности 79 заведень (374 осіб одержали нагороду 359); 4 грудня роздаю медалі студентам випяч і середніх шкіл, які пригтовляються або вже і вчать катехізму по римських парохіях. Право на медаль мало 263 двічат. Перед Різдявними святами подібну нагороду одержали студенти вищих і середніх шкіл.

І в нас булоб побажаним спонукувати молодіж у подібний спосіб до науки катехізму, щоб вона відтак, необ- знакомлена з головними правилами віри, не переходила у ворожий табір і не нис- вала на все, що найдорожче для кожного віруючого християнина-католика.

Перехід на унію. „Аг. Веходия“

повідомляє з Москви: По донесенням з Харкова діяльність Галичан-уніятів оживлюється. Майже зі всіх місцевок правобережної України доносять про випадки переходу іноді масового, на унію. В уманьським повіті на унію перейшло разом кілька сел.

ОГЛЯД ЧАСОПИСІВ

„Українська Громада“, що виходить в Луцьку, пише в ч. 10.: „Волинське воевідство розіслало до укр. гімназій листами, в яких говорять, що учнів тих гімн. використовують політ. партії для виборчої агітації. — Орган той заперече сему, але слушно підчеркує, що не треба наражувати наших шкіл, хочби на неоправдані шикани. — Те саме треба сказати й укр. шкільній молоді в Галичині: гріх поповнилаб супроти свого народу, який даєся вмотати в виборчу політику й агітацію.

„Civita Catt.“ З 21. січня пише про дипломатичні зносини Ап. Столиці: Перед війною мали ріжні держави 4 амбасад і 14 представництв (легатій) при Ап. Столиці. Тепер єсть 9 амбасад і 19 легатій. Амбасадорів при Ватикані мають слідуєчі держави: Аргентина, Бельгія, Бразилія, Еспанія, Німеччина, Перу, Польща, Франція і Чиле. Представників мають: Австрія, Баварія, Болівія, Велика Британія, Венесуєля, Гайті, Колумбія, Костарика, Литва, Лотва, Мадяршина, Монако, Нікартава, Португалія, Прусія, Румунія, Сан Маріно, Чехословаччина і Югославія. Ап. Столиця мала перед війною 5 Нунціатур (в Австрії, Баварії, Бельгії, Бразилії і Еспанії) і 10 дипломатичних представництв нищого характеру. Тепер має 21 Нунціатур, 11 Інтернунціатур і багато Ап. Делегаций. Визначніших між ними єсть 18 (з якими поважно числяться відносні держави). Пять з них залежить від св. Конгр. Консисторіальної, 8 від Пропаганда а 5 від св. Конгр. для Сх. Церкви. По війні повстали нові представництва на Антилях, в полудневій Африці, в Альбанії, Китаю і Японії. Папа Пій XI. заклав в часі своєї Понтифікату слідуєчі конкордати: з Латвією (Бенедикт XV. заключив його в маю 1922 р., Пій XI. потвердив), з Баварією (29. III. 1924 р.), в Польську (10. II. 1925 р.), з Литвою (27. 9. 1927). З Чехословаччиною успішно доведено до кінця переговори в справі взаємного відношення (т. зв. *modus vivendi*). Пригтовляються конкордати з Альбанією, Віртембергом, Німецьким Союзом, Прусією, Ромунією і Югославією.

(і. л.)

ДОПИСИ.

ВОЙНИЦЬКИЙ. Тут на релігійні вічу виборчим якісь 20-ітний радикал з партії „Гром. Голос“ викрикував на повоального кандидата д-ра Ів. Курвіча, називаючи його просто „Злодій, його перекупили жиди за пів мільона злотих!“ Селянство було до краю обурене на радикального напасника. Він був би побитий, якби не заступилися за ним інші люди, котрі боялися, щоб з того не прийшло до тяганини по судах. Взагалі в цілім нашій виборчим окрузі страшно розбиття роблять радикали і селяроби. Обидві ті партії розпоряджають значними грішми, особливо селяроби. Прихильники їх зі свистанками приходять на віча і на команду одного з них кричать „ганьба“ тай проразивно свистуть. До того ще від учителя п. Таранька приходять листи, котрі його знакомі показують людям, а в тих листах написано, щоб люди голосували на листу ч. 22 (радикальному), хоч сам п. Таранько належить до УНДО. Що се має значити? (Ми також не знаємо, що се має значити. Може се якась мистифікація. Просимо прислати нам оден такий лист п. Таранька і подати, до кого лист прийшов. — Ред.) Наслідок того всего може бути такий, що Польки, котрі в наших окрузі повинні вибрати одного посла, здобудуть повозину всіх мандатів. Добереться Україна сим разом до повозини знешня, а на другий раз уже мабуть „до краю“.

СЯНИК. Тут основано Тов. „Український Нар. Дім“. Ціль його — стати організаційним центром для 5. лемківських повітів: Сянік, Лиско, Коросно, Березів і Стрижів, будувати в тих повітах нар. доми, бурси ремісничі і т. д. Тов. має вже 1.100 доларів зі складом. Просимо всіх, що вродилися на Лемківщині або тепер тут живуть, вступити в члени того Тов. Річна вкладка 5 злот. Адреса: Лемківське Тов. „Укр. Нар. Дім“ в Сяноці.

ДЕЛЯТИН. Від нашої делятинської організації дістали ми в справі виборів отсю замітку: Важне, щоб Центр. Комітет УХО заняв ясне становище до виборів. Це замало казати, що на ворогів Церкви не треба голосувати. Це негативна сторона. Позитивно треба конче вказати, на кого маємо голосувати, бо ані УНДО, ані УСРП, ані УПН. не дають всіх запорук, що їхні кандидати в кожній окрузі се свідомі і діяльні Українці-католики. (Подібних домагань треба конче більше. Відповідь в нашій передовиці).

НЮ-ІОРН. (Справа нашої Церкви на добрій дорозі)... Подорожувало Вас з радієюю повинною, що справа нашої катол. Церкви в Америці на добрій дорозі. „Комітет Об'єднаних Укр. Католиків в Нью-Йорку“ скликає перше віче українців-католиків на 29 січня 1928 р. в церковній галі при 7-ій улиці а трома рефератами. 1. Коженість зорганізованої самооборони. 2. Історичний підклад Унії української Церкви з Римом. 3. Становище укр. католиків в Америці. Плякат-розвідку залучаємо. Комітет пригтовляє також нову летючку в обороні нашого руйнінками пресвященного Константина Богатського, щоб висвітлити народови, що що ходить руйнінками зі „Свободи“. Тепер уже мало не вся наша суєспільність тут за морем піднімає ярні протести проти „Свободи“ і заряду „засиданні“-розсидання зі всіх сторін. Корифей протирерковної кириєї О. Ревюк і Л. Мишуга вже не так пападають, як бороняться тепер і дрозать за свою шкуру... Навіть люди, по яких був би ніхто не сподівався, що виступлять в обороні Церкви, остро йдуть проти кириєнців. Як довго кириєнники видержать у своїй кириєї, не знати, але можеже вже там сподіватися одного з них з поворотом до краю, бо коли конвенція „Союза“ позавить його посади і за протирерковної кириєї, яку статут і ухвали конвенції забороняють робити, а яку вони роблять в офіційнім органі „Союза“ на свою руку, то вони не будуть мати що робити в Америці. Сигналізуєм Вам отсе припад кириєї до старого краю. Але майже в Воєі надію, що коли ім тут не вдалося дуже поширити нової секти, то се вдається й у краю.

Примітка Ред. — Се виринов в прив. листі до одного з членів нашої організації, котрий дозволено нам оповістити з огляду на публічний характер дуже важної для всего нашого краю справи Церкви в Америці. Вираді Америка се край несподіванок і відтам можна сподіватися ще багато пертурбацій, але не тільки ся одна вістка вказує на те, що в народі настає вже просвітління. Се виліне корисно й тут.

Зеднуйте передплатників „Новій Зорі“!

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

(КАП) Секретар кардинал Гаспарі вручив від імені Св. Отця письмо представникови американської католицької преси п. Віліємсови, в яким виявляє особливе признання і подяку тій американській пресі, що обороняє і правдиво освітлюватиме дійсне положення і переслідування католиків у Мехіку.

З католиків на Литві. Кат. Пр. Агенція приносить вісти про величавий розвиток католиків акції на Литві під проводом єпископату. В останніх часах відбулася конференція капітули і деканів дієцезії вилковської під проводом оо. єписк. Караса і Рейнса, б. міністра справ заграничних. Найбільшу увагу присвячено справі католиків акції й ухвалено ряд резолюцій „важних для католиків життя, як прим. сповідь членів католиків організації і спільне св. Причастіє, спомогання і творення нових станиць католиків, організування шкільної дітвори в стовариштення, опіка над позашкільною молодію і вкінці організація католиків старшого громадянства.

Поганські учителі Японії про науку релігії. (КАП). Недавно відбувся в Японії зїзд поганських учителюк і учителів. Підчас нарад виявлялася жива дискусія на тему навчання в школі предмету релігії. Великою більшістю рішено, що релігій мусить остати й надалі пред-

метом шкільного навчання і що вчителі, мусять бути ісповідниками тої віри, до якої належать їх ученики та мусять вказатися докладним знанням сього предмету.

І образована, „толеранційна“ Європа моглаб в дечому навчитися від поганської Японії!

Католицькі місії в Китаю.

(і. л.) В Китаю працює тепер около 20 мисійних Чинів і Конгрегацій. Священників є 3.083, з того 1.219 Китайців. Вірних 2,394.642. Місіонари удержують шпиталі і приюти для старців і дітей, провадять школи. Французькі ієсусовці мають університет в Шанггаю і вищу школу в Тієнтсіні, а німецькі і американські Бенедиктини отворили недавно католицький університет в Пекіні.

У мисійній праці помагає священникам 645 монахів-братів і 3748 монахинь-сестер (з яких 2626 є китайської народности). У великих семінаріях є 762 піотмтів, а в малих 2013. За одні рік 3083 священників вислудило 7,130.235 сповідий, уділило 17,554.770 Св. Причастія, 27,594 Єлеопомазань, 19,092 кат. вінчань. Тех, що пригтовляються до прийняття католицької віри (катехуменів) є тепер 400. (З відчиту в Римі одного франц. настоятеля).

ПОЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

ДАЛЬШІ ЗГОЛОШЕНІ ЛИСТИ:

Тернопіль. Українські листи до союму: 1) Союз національних меншостей. 2) УНС. 3) Сельроб правлія. 4) Сельроб лівіція. 5) Бльок укр. соц. сел. роб. партій. 6) УПН. 7) „Хлоп за плугом“ (Прокона „козак“). 8) Москвофіли. Польських лист б. Жидівських 2 і біля 8 індивідуальних.

До сенату: 1) Бльок нац. меншостей. 2) Сельроб лівіція. 3) Сельроб правлія. 4) Укр. виб. бльок соц. сел. роб. партій. 5) У. Н. С. 6) Безпартійна укр. листа (Балута). 7) Польських 5. 8) жид. 1.

Золочів. (Виб. округ 55). Загалом внесено до окр. виб. Комісії 30 лист кандидатів до союму, у цьому українські: Українська безпарт. льокальна листа (Грещука), Партія Праці. Руська листа Миськова. УПН. Льокальна листа Костишина, УНС. Бльок нац. меншостей (Целевич, Вислоцький, Пелех). Виб. Комітет Сельроб (Гривнак), Сельроб лівіція.

Кандидатури УНДО до союму і сенату. Презілія УНДО оповістила вже кандидатури до союму і сенату в поодиноких округах. Подаємо з кожного округу по кілька початкових кандидатур УНДО (листа ч. 18), щодо яких є більша правдоподібність вибору.

Виборчий округ 47 (Рящів) о. Лішівський Іосиф гр. кат. парох, Микіш Нов. пов. Ярослав. Пана Феліція Талей, ємер. судія, Ярайєвич Волод., адвокат Перемисьль, о. Марінович Іосиф, парох, Військо, пов. Добромилль, Подубинський Василь, господар Добрівка Руська, пов. Сянік. 49 Самбір. Тершаковець Гринь, госп. с. Якимичів пов. Рудки, д-р Біляк Степан, дир. Нар. Дому, Мостиска, о. Бенцін Андрій, парох Стар. Самбір, д-р Пеленський Олександр, адвокат Комарно. 50 Львів-міст о. Д-р Бурачинський Тит Евген, лікар у Львові. 51 Львів-повіт. Д-р Левинський Дмитро, адвокат Львів, Лішівський Іван, власн. реальності Львів, Лянг Фердинанд, гімн. учитель, Бидгощ, Кохан Володимир, госп. зі с. Тудорковичі, пов. Сокаль, Целевич Корнєло,

землімір Угнів, пов. Рава Руська. 52-Стрий. Д-р Куровець Іван, лікар Львів, Луцький Остап, дир. Пов. Союза Кооп. Стрий, Великанович Дмитро, упр. школи Конколівка п. Ряшів, д-р Блажкевич Іван, адв. Дрогобля, Максимович Антін, урядл. копальні „Ліманова“, Борислав, Ігач Мих. с. Данила, госп. зі с. Креховичі, пов. Долина. 53 Станиславів. Галушинський Михайло, голова „Просвіти“, Львів, Палів Дмитро, ред. Львів, о. Ганушевський Михайло, пар. Угрюнки пов. Станиславів, Васишин Іван, учит. с. Кунівці пов. Городенка, Чукур Юра, госп. с. Ковалівка, пов. Печеніжин, Добрянський Василь, прив. уряд. Львів, Плавоский Іван, госп. з пов. Надвірна, 8. Шепарович Олена, Львів. 54 Тернопіль. о. Куницький Леонтій, прлат Львів, д-р Баран Степан, адв. Тернопіль, Заваликут Іван, канд. адв. Гусатин пов. Копичинці, Кунько Андрій, госп. зі с. Червиль Руський, пов. Тернопіль, Яворський Олександр, правник, Підгайці, Скаквіс Гринько с. Юрка, госп. с. Божків, пов. Підгайці, д-р Гаврилюк Андрій, лікар, Збараж, Шепелявий Степан, госп. с. Жижномір, пов. Бучач, о. Кузьма Зеновій, катехит, Тереховля. 55 Золочів. Целевич Володимир, голов. секр. УНДО Львів, Вислоцький Олександр, госп. з с. Лешнів пов. Броди, о. д-р Пеліх Волл. парох Радехів, Кузик Степан, адв. канд. Рогатин, д-р Троян Корніло, адвокат Ходорів, Загульський Микола, Баран Марія Блянка, Тернопіль.

Польська нота до Литви вже готова і цього понеділка мав її відвезти до Ковна спеціальний дипломатичний кур'єр. Зміст її покищо не оповіщений. Згадується, що тоном нагадує питання марш. Пислудського до Вальдемараса в Женеві і що не згадує про місце і час переговорів.

В справі виміни о. Скальського, засудженого недавно большевиками, звернувся Німецьчина і Польща до рад. уряду з відповідним пропозиціям. Вістку цю одержали польські часописи з Москви через Ригу.

Женева чи Відень? Справою перенесення осідку Ліги Націй з Женеві до

Повістевий фейлетон „Нової Зорі“ з дня 16 II. 1928

ОСИП НАЗАРУК.

РОКСОЛЯНА

ЖІНКА ХАЛФА Й ПАДИШАХА СУЛЕЙМАНА ВЕЛИКОГО, ЗАВОЙОВНИКА І ЗАКОНОДАВЦЯ.

Українська історична повість з 16. століття.

— „Не говори дурниці! Я сам взявби її до свого гарему і мавби потіху на старі літа. Але се за дорогий для мене товар! А хора вона не єсть, тільки втомлена дорогою і татарською тресурою. А ти не був би втомлений, якби так тебе кілька тижнів гнали як коня на ремнях?“

Старий Вірменин знав се, а сперечався лише по своїй торговій звичці. По хвилі сказав:

— „Може її троха підховаємо і продамо якому баші.“

— „Ні“, відповів Ібрагім. „Я вже думав над тим. Ми її не троха, тільки довше підховаємо... А потому я сам повезу її продавати.“

— „Чому ти сам?“

— „Бо я сподіюся вкрутити її бодай на служницю до гарему може навіть якогось дефтердара*: се лучше для нас, ніж до баші. Хто знає, як вона нам може стати в пригоді.“

— „Ліпше не мати пригоди! А заки вона здобуде собі ласку якої жінки великого пана, нас уже може й на світі не буде.“

— „То діти наші будуть!“

* Дефтердар — генеральний поборець податків. Дефтердарів було рівночасно більше. Були се дуже впливові люди.

На се старий Вірменин був чуткий. Він подумав хвилю і сказав:

— „Добре, повеземо її завтра до Каффи. Але я за тим, щоб її як найскорше продати. Такий товар не добре довго держати!“

— „Побачимо, побачимо!“

— „А кавіло ти дав за неї?“

Старий Ібрагім назвав ціну — і почалася сварня!

Настуня не розуміла їх розмови, тільки догадувалася, що не попадає на найгірші руки і що оба купці радять та перечаться над тим, як її найпоплатніше ужити. Коли дивилася на них, була рада, що не попалася в руки напів диких татарських ватажків і торговців живим товаром, які розібрали поміж себе її товаришок.

Вірменський купець, не перестаючи сваритися з Ібрагімом, отворив двері й закликав невольницю. Не треба було її довго кликати, бо вона підслухувала під дверми. Він руком руки показав їй Настю й обі вийшли. Невольниця завела її в якусь кімнату з закританими вікнами, де куняли вже інші невольниці. По їх обличчях видно було, що також недавно привели їх сюди.

Служниця, що привела Настю, сказала до неї тільки одно слово:

— „Кафе!“** і показала рукою далечінь.

Настуня остала з товаришкима недолі. Порозумітися з ними не могла. Страшно втомлена заснула під натовпом думок з молитвою на устах. Збудили її, аж до вечері.

Проквотнула шматок коржа і троха молока та знов заснула.

(Дальше буде.)

** Каффа, тепер Феодозія, де тоді продавали невольників і невольниць на великих торговцях.

Відня живо цікавиться преса, особливо австрійська і французька. Французька преса попирає цей проект з політичних причин, бо хоче перешкодити прилученню Австрії до Німеччини. Відень як столиця Ліги Націй вплинув на „неутралізацію“ Австрії. Висувають різні технічні причини. І так Відень давби постійним органам Ліги Націй право екстериторіальності, чого не дала Швейцарія. Відповідно розбудували телефонічну й телеграфічну сітку, на поміщення Ліги відступивши Бург. При тим всім життя у Відні дешевше ніж у Женеві. Також і цей аргумент промовляє за Віднем, що він лежить ближше тих країв, котрі є статтями „клієнтами“ Ліги Націй.

НІМЕЧЧИНА. През. Гінденбург проти розв'язання парламенту. Проти розв'язання є також нім. націоналісти. Гінденбург дасть щойно тоді дозвіл на розв'язання, коли всі великі партії в тій справі погодяться.

ЗЛ. ДЕРЖАВИ. На панамериканській конференції в Гаванні Аргентина і Мехіко виразно протриваються політиці Зл. Держав. В комісії міжнародного права, де зосереджена праця конференції, делегати згаданих держав рішучо боронять тези, що жадній державі не вільно ніяк мішатися у внутрішні справи іншої держави.

Зл. Держави. Роземчий договір між Францією і Зл. Державами підписано 6. ч. м. у Вашингтоні.

ДАНІЯ. Скарги Німців. „Тегліхе Рувдшав“ помістила заяву німецької нац. меншости в Данії про німецьке пільництво в Шлезвіку, котре є в ще гіршім положенню ніж нім. шкільництво в Польщі.

П. Т. Провідникам, Організаторам і Особам Довіря подаємо до відома слідує: де „місяць катол. преси“ проголошено півмісяч (прим. у деяких школах та селах), там продовжуємо його до повного місяця від дня оголошення і так старасмося акти місяця виконувати в цілім тім часі, хочби він навіть випадав і в календарнім міс. лютім. — На складі маємо пресові реферати й інструкцію — ціна з портом 1-20 зол. (слати марками).

ЗА „ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ КАТОЛ. ПРЕСИ“:

о. В. Липиняк,
голова.

М. Мох,
секретар.

Політичний процес 17-й.

13-го дня розправи зізнавав о. Антін Янів, батько нареченої обж. Головінського. Зізнання Всч. о. пароха з Махнова були зізнаннями правдивого душпастиря: він ніколи не чув нічого злого з уст свого будучого зятя, котрому бувби не віддавав своєї дочки, якби був запримітив якісь нахили до підземної безвиглядної конспірації.—Голова „Просвіти“ п. М. Галушинський зізнав, що обж. Головінському прирік посаду лектора читалень „Просвіти“ з платнею 200 зол. В тій справі зізнавав і п. Магальс, дир. канц. „Просвіти“. — Фр. Маєр зізнав, що чув як Атаманчук осудив убийника Собінського і казав, що повинен бути за те покараний. — На особлившу увагу заслуговують зізнання п. Марії Несторенко, учительки, зам. сестри Вербицьких. Вона зізнала, що в їх родиннім домі були такі матеріальні відносини, що зі своєї учит. платні помагала, а брат її безуспішно шукав заняття. (Отут треба шукати причин багатьох катастроф в життю укр. молодіжи. — Ред.) — Ред. Яр. Цур-

ковський зізнав, що Стефанишин се поет, який політикою не займався. Гук провокував його але надаремно. Про Головінського не хоче говорити, відколи той зложив заяву лояльності. — Брат обж. Головінського, Ярослав, почт. урядовець, зізнав, що обж. Головінський ворог большевизму а до УВО не міг належати, бо хотів лише спокою.—Марія Рупп, р.-кат., у котрої послугувала пані Бенцак (у неї мешкали Атаманчук і Джуль) зізнала, що вони вчилися і ходили разом, але коли вийшов Атаманчук 19. жовтня, не знає. З поліції вернув спокійний.—Обж. Яницька зголосилася недужою. Їй грозить кара поперек 5 літ. Ті обжаловані по закону мусять бути на салі в часі розправи. Супроти кого трибунал перервав розправу до її подумання.

14-ай день розправи був мало інтересний. По зізнаннях д-ра Цепельовського, пані М. Головінської й о. А. Твердохліба на менше важні обставини адв. Шухевич доповнив свої внески в справі Марії Стецюк, кажучи між ин., що полк. Ф-ча треба візвати на свідка якраз тому, щоби ствердити, ізза чого видалив її з обсягу касарень. Трибунал ухвалив сей внесок прийняти, як також ряд інших внесків тогож адвоката.

15-ий день розправи був знов інтересний. Зізнавав ряд свідків, засуджених за шпіонажу на літа тюрми і привезених з в'язниць у Вісничу, а саме: Наконечний, М. Стефанишин, Р. Шумський, П. Заблоцький, В. Колодій і Володимира Пичинська (вона від дитинства живе в Кракові).

Розправа триває дальше.

ОГОЛОШЕННЯ

(За оголошення Редакції не відповідає).

ПОШУКУЄ меншої держави, або заряд господарством, найрадше у священника, практичний агроном, інтелігентний закордонель. Рівночасно може провадити хор.—Інформації у гр.-кат. пароха в Перемішлянах. 141 1—3

АННА СЕНІВ у Млинах, поч. Краковець, пошукує за мужом Іваном Сенів, який в 1918 р. перебував у російській неволі в Махарові. 139 1—1

ДИРЕКЦІЯ кооператив Дім торг. пром. „ДОСТАВА“ у Львові, Домініканська 11/1, оголошує, що на загальних зборах кооперативу дня 16. грудня 1927 ухвалено заплатити **ТОВАРОВІ ЗВОРОТИ** в висоті 2 прд. від закуплених товарів в адмін. році 1926/27 всім тим членам, які закупили товар за готівку. Рівночасно проситься ВП. Членів зголошуватись самим пересилаючи в і рахунки, бо в противнім разі можуть т. варові звороти задавнитись. 1-1

ІВАН КРАЙНИК, дяк, Усте єпископське, п. Мельниця, продає від 1. березня вилягові яйця, високорасових великих окрасових і масних курей: яєві Брамапутра і ліліпутів 12 штук з опакуванням і портом 15 зол. 144 1-3

ОКУЛИСТ-ОПЕРАТОР
Д-р А. Гершендерфер
б. лікар віденської клініки і б. секунд. заг. шпиталю у Львові
Львів, вул. Пилсудського (Панська) 3.
63 орд. 8—9 і 3—5. 14—20

ЗУБИ виробляю ЦІННИКУ

по таким
1 золот. корона . 18 зол.
1 золот. зуб . 15 „
1 зуб на кавчуку 2 „
1 репаратура 3 „

Все з найлучшого матеріалу

РАППАПОРТ, пл. Марійська ч. 7.

(де каварня de la Paix).

Знижок не уділюю! 7—24

Замовляйте цікаву книжку

ПРО ПОЯВИ ДУХІВ п. н.

СПІРИТИЗМ

в 3. кн. „Бібліотеки У. Х. О.“

Ціна 2 зол., з поштовою перес. 2-50 зол. —
Замовляти в Адміністрації „Нової Зорі“.

ДАРОМ

ніхто товару не дає, але за 3 зол. тиждень можна замовити в нас всіні тапіперські вироби, як матеріаці, отомани, фотелі і т. п.

ГОТТЛІБ і ГЕФЕЛЬ

Львів, вулиця Гродзіцьких ч. 8.
б. тапіцер-декоратор хор. театру в Бу-
129 депешті. 5—5

ОБІДИ з 3-ох страв зол. 1 50

для абонентів зняжка. ПИВО жидецьке і львівське поручає **РЕСТОРАН** під „ЗОЛОТОЮ ГРУШКОЮ“ — (давний 142 Людвіг) — тепер 1-24

І. Гайдінгер, Львів, ул. Краківська 7.

Фабрика пильників Г. МОНЧИНСЬКИЙ

Львів, вул. Волинська 25, тел. 20-18, стація зал.: Львів-Підзамче. — Приймає ПИЛЬНИКИ до насіння і заковлення на нові. 53 17-25

НАСІННЯ

ГОРОДИНИ, ЦВІТІВ і ГОСПОДАРСЬКІ

в першорядних красивих і заграничних пилитцях, з найвищою силою кидьчення поручає

ЕДМУНД РІДЛЬ

СКЛАД НАСІНЬ

Львів, вул. Рутовського ч. 3.
124 Цінники висилаю на бажання. 4—4

„FOSFOR“

ФАБРИКА ШТУЧНИХ ПОГНОЇВ
Львів,

пл. Марійська 6/7 I. п. (пл. Маг'яскі 6/7 I. п.)

114 Телефон 44—48. 9—16

СУПЕРФОСФАТИ: кістні й фосфорово-азотові, **МІНЕРАЛЬНІ** й амонякові.
РЕФОРМФОСФАТИ: кістні й мінеральні від 18 до 26% „P₂O₅!!!“
ТОМАСІНИ: „Kolumeta“, „Gwiazda“, й інші як краєві так і заграничні.
СОЛИ потасові й **КАЙНІТ**, **АЗОТНЯК**, **САЛІТРА (CHORZOWSKA)** амонова
САЛІТРА чілійська — **СІРЧАН** амонівий вапно навозове палене й мелене (97%CaO) — Вапно будівельне.

Доставка вагоново й деталічно по цінах фабр. й на найдогідніших услівях кредит.

ФОСФОРІТИ палені й мелені (CaO розп. P₂O₅).